

TELEGRAPHUL

APPARE IN TOATE SERILE DE LUCRU

Pentru abonamente, reclame și anunțuri, a se adresa la Typographia Națională, strada Academiei No. 24.

ABONAMENTŪ

	In orașu	In districte.
Pentru unu anu	24	30 lei.
Pentru 1/2 anu	12	15 —
Pentru trei luni	7	8 —

Ori-ce Abonament neînsoțit de valoare se refușă.

Abonamentele se facu numai de la 1 și 15 a le fie-cărei luni.

Epistolele nefrancate se refușă și articolii nepublicați se ardu.

ANUNCIURI

Linia mică pe pagina a IV.	15 bani
Reclame pe pagina III.	1 lei.
" " " II.	2 lei
" " " I.	3 "

Pentru Franca: se primescu anunțuri și reclame la D-nii Orain & Micord, rue Drouot 9. Paris.

Pentru Austria și Germania; la D-nu Philipp Lob, Wien Wollzeile No. 2.

Pentru rubrica inserațiunii și reclame Redacțiunea nu este responsabilă.

BUCUREȘTI, 19 SEPTEMBRE

Țera cea mai bogată, este țera cea mai agricolă.

România, dupe cum se sciă, și dupe cum dicea unu amic alu nostru în revistă de erī a acestu diaru, — revistă pôte prea filosofică, — este exclusivamente o țera agricolă. Când agricultura este bună, de la țeranu până la proprietaru, toți suntu bogati; cându agricultura este rea, lipsa se simte și în casa țeranului, ca și în a proprietarului, ca și în aceia a bancherului.

Acesta se vede de vr'o trei-patru ani la noi, cu prisosință. Lipsa de agricultură, din cauza secetei și a altorū bantuirī admosferice, a adusū crisa în tôte părțile, atâtu în sate câtu și în orașie. Ne aducemū aminte sate în care țeranii ajunseseră în așa lipsă, în câtu se servēu ca nutrimentu cu coji de copaci. Lipsa banilorū în piață și atatea nenorociri comerciale au provenitu totu din cauza lipsei de agricultură.

Nu este agricultură, nu este producțiune, nu este circulațiune, nu este esportu, nu suntu prin urmare bani.

O țera în asemenea stare amū putea-o compara cu unu omū care nu mănâncă, nu bea, nu digeră; în care sângele încetēsă de a circula, inima de bate, plămânii de a se ridica, căldura de a esiste; unu omū în care focarulū vitalu se potolesce, care este aprōpe mortu.

În asemenea stare este țera noastră, și politicesce și materialicesce, de vr'o patru ani.

Dacă agricultura arū fi fostu bună, arū fi fostu bani, și acesta arū fi făcutu pe omeni se uite cele l'alte nenorociri; arū fi plătitu cu mai puțină jenă nenumăratele contribuțiuni și arū fi nesocotitu pentru unu momentu alte suferințe.

Lipsa agriculturēi însē a crescutu suferințele de totu felurile. Acestă lipsă era naturalu se lovēsca mai cu sēmă pe arendași. Cunoscemū arendași cari au perdutū totu ce aveau, și încă nu potū scāpa de datorii.

Proprietarii asemenea au perdutū, de ore ce arendași n'au pututū se plătescā, unii la timpū și alții nici de cumū. Chiar statulū, prin procedarea sea, este amenințatū de o perdere considerabilă, pôte tocmai din cauza măsurilorū ce a luatū de a se rearenda moșiele, ale cărorū arendași n'au plătitū primulū câștu.

Ce a făcutu statulū? N'a ținutū

nici unu contū de lipsa anilorū trecuți, nu se scađă arendașilorū ceva din enormele prețuri cu cari au ridicatū singurī prețurile moșielorū, dar se-i păsuēsca. Dupe ce le-a secuestratū tôte produsele, a pusū în licitare din nou tôte moșiele câte erau în categoria de nerēspunderea căsturilorū.

Licitațiua a fostu erī, și nu s'a prezentatū nici unu concurentu. Prin urmare, a rēmasū totu pe sēma vechilorū arendași cari nu voiaū se le lase, dar căutaū se găsēsca unu mișlocu spre a se regula mai bine.

Dovadā că acesta era intențiunea lorū, este că chiar erī, în lipsă de concurenți, ei au cerutū ore care avantajie ca se pōtă merge înainte, avantajie folositoare și pentru ei, și pentru statū, și pentru țeranī: ei au cerutū ca, din produsele cecuestrate, statulū se le dea numai atata câtu le trebuie pentru sēmănatū; cu mahnire aflāmū însē, că li s'a refusatū și acestā singurā resursă pentru a putea se continue înainte cu căutarea moșielorū statulū.

Acestū refusū este o lovire dublă. Dacă arendași n'au grāu de sēmăntă, n'au nici țeranii. Etā, dar sute de moșii în lipsă de agricultură, cu totu anulū bunū ce arū putea se fiā; etā miī de omeni rēmași fără hrană, reduși în pozițiune a muri de fōme!

Ni se pare că acestā decisiune a guvernului este o mare greșelă și l'amū ruga se se gāndēsca maturū asupra ei. Pōte se vēndā arendașilorū fānulū; pōte se le vēndā tot ce au, numai produsele de sēmăntă credemū că este justū, este umanū a nu le vinde ci a le lāsa lorū, spre a nu rēmānea milioane de pogōne ne arate și ne sēmănate.

Guvernulū a cheltuitū o mulțime de bani cu concesiuni cari au ruiinatū țera; a datū despēgubirī enorme pe la toți streinī; a datū milioane lui Strusberg și Bleichrodor contra legei și pe lucruri ne terminate; a risipitū bani în diferite moduri și pe diferite nimicuri; chiar ađi cheltuesce sume însemnate cu presa străinā și romānā, precum și cu poliția secretā, care nu este de nici unu folosū țerei; și pentru scāparea de miseriā a miī de țeranī, pentru înlesnirea unorū arendași cari cheiltuescu banii în țera, nu voesce le facā o concesiune, care este chiar în avantajulū statulū; căci, dacă nu arā și nu sēmānā arendași, de unde statulū va lua căsturile cele l'alte.

Credemū că guvernulū trebuie se renunțe la decisiunea sea, se acorde arendașilorū sēmăntă, și câtu mai curāndū până este timpulū de aratū, dacă nu voesce că mâine se i se impute că a făcutu pe statū se piardā câte-va milioane.

Nu suntemū nici arendași, nici interesați în acestā cestiune, dar credemū că este dreptū. este loigēu, este folositorū tutulorū a se proceda astū-telū.

Dupe o corespondința din Paris, a Jurnalului de Havre, etā cea ce s'a petrecutū la Frohsdorf în sēra de 24 Septembre, când D. de Larcy făcea priveghere spre a fi priimitū. Corespondentulū garantēsă faptulū atata câtu asemenea fapte potū fi garantate:

Unū înainte mergētorū alū unei ambasade, dice corespondentulū, mergēndū la Frohsdorf pentru a sonda terēmulū, între altele arū fi đis contelui de Chambord că, interesulū supremū alū Franciei, cere unū sacrificiū, și că pe lângă tôte cele l'alte, cestiunea drapelului e secundarā.

Contele arū fi respunsū la aceste cuvinte astū-felū:

— Acesta e o greșială: drapelulū este unū simbolū: drapelulū albu este simbolulū regalității; drapelulū tricolorū este simbolulū revoluțiunii. Pe acesta din urmă nu'lū voiū adopta nici o dată. Nici o dată nu voiū subscrie la ceea ce 'mī cere; *onōrea mea de gentilomū, credința mea de creștinū, datoria mea de rege se opune.*

Aceștia suntū termenii chiar, de cari s'a servitū contele, dupe o scrisōre sositā din Viena, care este subsemnatā de unu nume cunoscutū.

Mare este dar emoțiunea care domnesce în lumea fusionistā; mare asemenea e turbarea contra principiilorū opuse.

Din partea orlanistilorū lucrurile întorcēndu-se dupe pofta inimei lorū și cum au sperat, ei au începutū a-și freca mâinele.

În sferele guvernamentale lucrurile au mai multū unū caracterū pasivū. Mareșalulū Mac-Mahon, de câte-va zile a căđutū la unū felū de tăcere particulară. Fiā care personā ce merge pentru a-i vorbi de afaceri, are aerulū de a-lū supēra. Elū simte în faciā prea mari evenimente și prea mare responsabilitate, ceea ce se dice că 'lū face a dori se nu fiā importunatū.

Se sciā că principele de Bismark a trecutū mai multe zile până se

sosēsca la Berlin, cu ocașiunea vīsitei regelū Italiei. Unele diare motivaū acestā lipsă pe causă de bolă; *Gazeta de Spener* însē, se pare că a descoperitū mai bine adevēratulū motivū. Ea dice că cancelarulū germanū a vēđutū, cu neplăcere caracterulū, exclusivamente prusianū, datū solemnității militare ce a avutū locū la 2 Septembre la Berlin, pentru a chiāma suvenirele victoriilorū din 1870-71, și acestā l'a făcutū se ia o atitudine mai rece cu curtea germanā.

D. Thiers e asteptatū la Paris pentru diua de 4 sēu 5 Octobre celū mult. Comisiunea permanenta a Camerei se va întruni. Se crede că deputații din majoritate, presinți la Paris, se vorū întruni și dēnșii dupe acestā.

Regele Italiei a plecatū din Berlin în aclamațiunile unei compacte și intusiaste mulțimi, refușandū a primi ori-ce suită prusianā, însē dupe ce și-a luatū adio cu cordialitate de la împēratulū Wilhelm, care l'a sērutatū de douē ori.

Le Danube desminte versiunile rēspāndite în privinia terminării negoțiarilorū pentru o întreitā alianță între Italia, Germania și Austro-Ungaria, afirmāndū c'au fostū ore cari tratāri și că, decā se va face vr'o alianță, apoi între Austro-Ungaria și Italia acea alianță nu va fi de câtu o defensivā.

Principile Muntenegrului se aflā la Paris de mai multe zile.

Gazeta Germanā de la 22 dice că protestațiunea de faptū a nuntului papalū la Viena, contra primiriī regelū Victor Emanuel adresatā curței de Austria, se pare a fi însocitā de o protestare formalā.

Se asicurā, astū-felū, că o notā este sositā din Roma la nunțiatū și va fi predatā în zilele acestea D-lui Andrassy.

COMITETULŪ PERMANENTŪ DE ILFOVŪ

Amū publicatū în numărulū nostru de 16 Septembre, nisce notiții ce ni s'au trimisū despre ore cari abuseri ce se dice că se facū la comitetulū permanentū de Ilfovū.

Astā-đi priimindū o întēmpinare din partea Președintelū comitetulū permanentū, asupra celorū co-

prinse în acele notițe, ne facem o datoriă a o publica aci.

D-lui Redactorul alu diarului «TELEGRAFULU»

Domnule Redactore,

În No. 465 alu diarului D-v. am citit unu articolu intitulatu :

«Notițe despre Comitetul Permanentu de Ilfov», adăogându redacțiunea că, sub acestu titlu, i se trimite câte-va amănunte despre abuzurile ce se facu la acestu Comitetu.

Pentru ca să se facă lumină, dupe cum cereți și D-v. și cum este bine se fie, pentru ca toți omenii onestți și de bună credință să cunoscă adevărul și se judece, am onore a vă pune la cunoscință cele următoare.

I. În privința canalului de la Dobreni:

Acastă cestiune de și s'a tratat în destul prin diare, atribuindu-se că aru fi o lucrare ce se face în interesul unei singure persoane, și de și s'a rezolvat de consiliul județen, dar pentru a cunoscă toți această cestiune în totu adevărul ei, găsesc de cuviință a vă arăta :

Că în ședința de la 16 Octombrie 1872, onor. Consiliu județen, găsind că, lucrarea șanțului pe luncă Sabarului este foarte trebuincioasă pentru a se scurge apele, ce în totu cursul anului stagnă pe câmpii, și făceau nu numai a fi mi de pogoane necultivabile, der încă că infecta și atmosfera, astu-fel că locuitorii mai multor comune suferu și se perdă de friguri tifoide etc, a decis că acel șanț să se lucreze cu plata din fondurile județene, contribuind și comunele ce se interesă de această lucrare cu orice sume voru putea.

Acastă decisiune s'a și aprobatu de D-nu Ministru de interne cu ord. No. 15,505 din 72.

Că pentru această lucrare, fiindu făcute plan și devis în totă regula și aprobate de D-lu Ministru alu lucrărilor publice, în urma avisului consiliului tehnic, s'a ficsat și de licitațiune pentru 15 Decembrie 1872, care s'a publicat în *Monitorele* No. 259 din 72.

La această di, neprezentându-se nici unu amator, s'a ficsat altă di de licitațiune pentru 3 Ianuaru anul corentu, care s'a publicat în *Monitorele* No. 285 din 72 și fiindu că și la a doua licitațiune nu s'a prezentat concurenți, și lucrarea trebuia făcută și terminată în acestu an, căci s'aru fi espus erăși comunele la maladii, comitetul a luat dispozițiun a face lucrarea în regie, și a dat o D-lui Dragomirescu cu prețu mai josu de câtu cel din devis.

Cătu pentru suma de 3,400 lei, depus de principele Dimitrie Ghica, Onor. Consiliu în umanitate (cu excepțiune de votulu D-séle) constatându că acel șanț nu s'a în-

ceputu a se lucra pentru interesele D-séle, ci pentru comune, a decisu a i se înapoia.

Resultatele acestei bine făcătoare lucrări sunt atatu de satisfăcătoare că, chiar în acestu an s'au și aratu în acele locuri, ce, de la abateră apei Ciorogirla în riulu Sabaru, pentru apărarea de inundațiunea Capitaléi, stau totu anul acoperite de apele ce debordă din Sabaru, căci nu putea să țină în matca lui totu volumul de apă ce primesce din Ciorogirla.

II. Pentru lemnele Prefecturii.

În această privință s'au ținutu două licitațiuni publicate în *Monitorele* No. 57 și No. 99, pentru darea în antreprisă a lemnelor de focu pentru localul județian și tribunale.

Că la 25 Maiu, a doua licitațiune, sa prezentat concurenți, și Evrei și Români între care și D.D. C. Iliescu, I. Păraianu, G. Bădescu și G. Stelorian, daru fiindu că aceștia n'au lăsat mai josu de câtu Nahman Maer, și nici că probele tuturilor erau de lungimea și grosimea dupe condițiuni și stânjen cubici, Comitetul a trebuit să dea aceluia care a oferit precu mai avantajos.

Cătu despre predarea lemnelor, din relațiunile priimate de la D. membrii ai Comitetului, Gherasi și Rădulescu pentru primire se constată că lemnele sunt aduse conform contractului și condițiunilor, precum și probei admise la licitațiune, eru nu cum se dice prin acele notițe.

Pentru ca și D-v. d-le Redactoru, și ori cine voesce a se convinge de adevere, decă lemnele sunt grose și drepte cum și stânjenii cubici, n'aveți de câtu a merge la Tribunalul Ilfov, a vedea stânjenii netăieși, și să se convingă că și în această privință, este neadeveru și calomnie din partea autorului acelor notițe.

III. Pentru petrișul Bucurescii-Oltenița.

În această privință s'a publicat două licitațiuni în *Monitorele* No. 16 și 67.

La cea dintăi licitațiune 8 Martie, s'a adjudecatu asupra D-lui M. A. Gutman, cu precu de lei 14 și bani 40, care a depus ca garanție provisorie una sută lire otomane.

Comitetul în vedere că totu dupe licitațiune făcută în regulă s'a fost dat în anul espirat chiaru unui antreprenor Români totu pe acea șosea și același punctu cu 22 lei noui metrulu, și că astu-fel precu rezultat este avantajos, a aprobatu licitațiunea asupra numitulu.

La 16 Martie, ultima di, cându antreprenorul, urma să depue garanția definitivă și să subscrie contractul dănsulu a datu petițiunea înregistrată la No. 5,048, prin care, pentru motivu că precu cu care s'a adjudecatu asupra pietrișulu nu este suficientu nici chiaru pentru plata

transportulu, de ore ce, carierele sunt forte depărtate, numai stărueste a mai lua contractul și perde suma de una sută lire, garanția depusă.

Comitetul, făcendu venit alu județulu acea una sută lire otomane, a publicat a doua licitațiune pentru 25 Maiu.

La această di s'au prezentat mai mulți concurenți și Evrei și Români, între care și D-lu D. G. Stelorian, M. Georgescu etc, deru precu cel mai avantajos l'a datu D-lu Israelu Hirșch și s'a adjudecatu asupra-i cu lei 20 metru cubicu.

Dupe adjudecare s'a prezentat D-nu Isidor Stern, care a ofirtat cu 2 lei mai josu de câtu D. Hirșch, și Comitetul, în considerațiune că timpul este înaintat de a putea să mai facă și a treia licitațiune căci trebuia, dupe art. 50 din legea comptabilităței, să trecă cel puțin două luni de zile până la unu altu termen, a respins oferta, și a făcutu apelu la D-nu Hirșch ca să lase și D-sa mai josu, acei două lei, care a și consimțit, și astu-fel i s'a datu contractul pe 18 lei metrulu.

Astu-fel sunt, D-le Redactoru, faptele în purul lor adeveru și cum vedeți licitațiunile s'au ținutu și făcutu conformu legéi, și Comitetul căruia îi place a face totu posibilul legalu ca lucrările să mergă și județul să fie folositu, a datu antreprisa D-lui Hirșch Evreul cu unu beneficiu de patru lei mai josu la metru, dupe cumu se deduse antreprenorelui românu.

În ce privesce antreprisa D-lui Drăgulinescu, și asociatul D-séle D-nu Tănase, care au avut pietrișu cu 8 și 9 lei metru, să fie bine cunoscutu, că D-loru au luat antreprisa la unu punctu forte în apropiere de carieră, astu-fel că estragerea se face din riulu Sabarului, și se depunea pe șosea; și dacă D-nu autoru alu notițelor aru fi fostu de bună credință, aru fi arătat și despre locul unde au contractat să depună pietrișu, și de unde ilu estragu.

Cătu pentru cestiunea de străinism și românism, pe care o atinge autorul notițelor, este o cestiune prea mare și care s'a tratat de pene multu mai competente de câtu a mea.

Afară de acesta nici nu pôte avea locu acisimțimintele de românismu său strianismu, pe care autorele notițelor le tratésă ca o armă cu care să pôtă lovi mai multu în Comitetu.

Acum, D-le Redactore, că v'am datu tôte deslușirele din care se pôtă face lumină, că notițele publicate sunt neadeverate și cu intențiune din partea autorulu de a denigra pe Comitetu, asteptu ca în cel dintăi No. din jurnalul D-vóstră să publicați acestu respunsu.

Priimit, D-le Redactore, asecur-

rarea prea osebitei mele stime și considerație ce am pentru D-vóstră.

Președintele Comitetulu permanentu de Ilfov.

P. Dimancea.

EMIGRAȚIUNEA

Țiganilor de la noi în Francia.

Francia pare a fi, de vr'o câte-va luni, în prada unei adeverate invasiuni de țigani. Diarele de la nordu, din centrul țării și de la sudu anunță în fie care momentu sosirea unei poui bande de astu-fel de nomați: căldărari, ferari, ciurari și numai neguțatori de obiecte de casă făcute din sîmă. Pretutindenți ei se oprescu puțin, nu lucrăză mai nimic, dar cu tôte acestea se duc cu sume însemnate căpătate dela curiositatea și compătimirea locuitorilor. Principalul lor venit consistă în o exhibițiune a corturilor lor, pe preț de 10 centime plăți la intrare.

Pretutindenți se ridică plângeră contra ușurinei, cu care acești nomați cred că este alu lumii întregi, și prin urmare și alu lor, ori ce lucru neînchis se nepăditu. Ei intră fără șială în casele omenilor spre a le oferi serviciurile lor, și aspectul lor pôte să nspăiminte pe femei și copii. Nu e, așa dar, de mirare ca opiniunea publică să reclame depărțarea lor pe dată, și în adeveru vedem că tocmai așa facu de la unu timp încôce diarele de la Gien, Lille, Clermont, Douai, Charleville, Bruxelles, unde acești nomați voră să și așeze corturile lor.

Una din aceste bande, venită de la Loiret, sosind la Paris, Sâmbătă, a trebuit să plece înapoi chiar astă-di, dupe ce a fîst respinsă din orașele din jurul Parisulu, pe unde ceruse ospitalitatea.

Nu vomă mai face o descriere a costumelor și obiceiurilor acestor nomați. Credem că e multă afectare în sdrănțatura femeilor. Ele de sigur că sunt murdare și rău îmbrăcate, dar se și prefăcu că sunt astu-fel cu scopu de a atrage mila. E greț, afară de asta, se găsesc cerșetore mai stăruitoare, mai limbute și mai familiare. Nu le lipsesc de locu promisiunile de recompensă divină în lumea asta și'n cea l'altă pentru sufletele caritabile care le ascultă, și ele asicură forte ușor o parte din raiu visitorilor care le dau câte unu ban. Bărbații, mai flegmatici, răspund rar la întrebările ce li se fac; și îndată ce răspund, pe dată îi dicu: «*De l'argent*». Dacă nu li se dă franculu ce au cerut, ei ceru două în locu de unu, deru nu stăruesc multu înaintea unui refusu. Copii cerșesc din lăganu, și fetele de 8 ani întindendu-și mâna ceru unu banu său o țigară.

Corturile, în număr de 6, așezate pe câmpu, sunt ținute de trei lemne formând unu triunghi și acoperă fie care din ele o căruță. În căruțe sunt grămadite haine și saltele de pufu, pe care, se mai bine disu, în care se înfundă copii. Căi nu par a fi rei și căruțele sunt solide. Decă vestimintele lor sun murdare, ei trebuie să mai aibă în căruță la păstrare alte haine de rezervă pentru ore care solemnități, căci am văduțu pe una din femeile lor, la o prăvălie de toaletă, gătită cu o legătură de capu de crepu de china de totu nouă, de o colore galbenă deschisă.

Acești boemiani se par că au călătorit multu. Ei pretind, cu cea mai mare parte din congenerii lor, că vin din Austria. Unul din ei, care pare a le fi mai marele lor, vorbesce, dupe câte se dice, șapte limbi. Acea ce este adevăratu, este că elu respunde forte bine în limba franceză și că femeile vorbescu nemțește forte curat. Trebuie să fi luat sume destulu de considerabile în timpul scurtu cătu au stat la Paris, fiindu că tabăra lor a fostu visitată mereu și plata dreptulu de intrare a fostu forte mare.

